

Gode utvalgsmedlemmer og folkevalgte,

På vegne av Skolenes Landsforbund Vestland, vil jeg takke for invitasjonen om å stå her og få fortelle litt om hvordan våre medlemmer opplever dagens økonomiske situasjon ute på skolene. Jeg står her for å uttrykke vår dype bekymring over den alvorlige situasjonen som skolene i Bergen nå står overfor. Med en pålagt innsparing på 120 millioner kroner i forhold til faktisk forbruket i fjor, ser vi umiddelbare og langsiktige konsekvenser som vil ramme både elever og ansatte i kommunen. Vi vil belyse de mest kritiske av disse.

Et høyt sykefravær i kommunen er allerede et problem. Høyt sykefravær vil føre til økt bruk av vikarer, noe som ikke bare er kostbart, men også skadelig for kontinuiteten og kvaliteten i undervisningen. Vikarer kan ikke erstatte den stabile støtten og rammen som faste lærere gir. Dette vil forverres ytterligere med økt arbeidsbelastning. Når for eksempel lærere må håndtere større grupper fordi det er billigere å slå sammen to klasser enn å hyre inn en vikar, ja, da øker stressnivået og risikoen for utbrenthet. Dette vil igjen føre til flere sykemeldinger. Vi opplever at ansatte allerede strekker seg langt for å kunne gi elevene våre god opplæring. Tilbakemeldingen fra medlemmene forut for denne høringen er at mange utfører arbeidsoppgavene til sykemeldte kollegaer på dugnad. De er utrolig slitne og har som eneste mål å holde hodet over vann frem til skoleslutt i slutten av juni.

Reduksjon i ressurser vil skape et dårligere arbeids- og læringsmiljø for både elever og ansatte. Elevene vil få mindre oppfølging og støtte, mens lærerne må strekke seg lengre for å dekke behovene. Vi frykter at brudd på både opplæringsloven og arbeidsmiljøloven vil bli regelen snarere enn unntaket i Bergenskolen. Dette fører til et negativt læringsmiljø og svekker trivselen for alle parter. Lavere trivsel, økt stress og mindre individuell oppfølging vil påvirke elevenes læringsutbytte og fremtidige muligheter negativt. Det fører også til mindre motiverte elever, og i læringsmiljøer med lav motivasjon øker de sosiale utfordringene, og fører veldig ofte til høyere mobbetall. Vi kan ikke ha det sånn at elever på ungdomsskolen får helt nye og ukjente lærere i avgangsåret sitt fordi skolen er nødt til å flytte rundt på alle lærerressurser når et titalls vikarer må sies opp. Vi kan ikke ha det sånn at slitne lærere må jobbe dobbelt opp for å dekke opp for syke kollegaer. Vi kan ikke ha det sånn at kunst- og håndverkslæreren må tigge etter materiell fra venner og bekjente fordi skolen har innkjøpsstopp.

De mest sårbare elevene trenger ekstra hjelp og er mest utsatt i denne situasjonen. Manglende tilrettelegging fører til mer utagerende atferd, noe som ytterligere belaster lærerne og skaper uro for de andre elevene i klasserommet. I desember skrev BA at Helse Bergen har opplevd en firedobling i førskolebarn som får autismediagnose de siste ti årene. I følge statsforvalteren risikerer mange elever på autismespekteret å utvikle ufrivillig skolefravær dersom det ikke blir forsvarlig tilrettelagt for dem. Hvordan er Bergenskolen rustet til å gi disse barna den tilretteleggingen de har krav på? Medlemmene våre forteller om elever som faller

mellom to stoler, elever som slår, klyper, kommer med trusler og stikker av. Dette er barn som åpenbart har behov for store ressurser som skolene ikke lengre har. Når ressurser til spesialundervisning og tilrettelegging reduseres, vil elever med ekstra behov lide mest. Dette forsterker sosiale ulikheter og hindrer muligheten for en rettferdig og sosialt utjevne utdanning for alle barn.

Og hvordan skal skolen ha kapasitet til å forebygge mobbing og vold med mindre ressurser? Tvert imot risikerer vi at flere elever opplever utrygghet i skolehverdagen. Dette kan ha alvorlige konsekvenser for både psykiske helse og læringsutbytte. Dette påvirker hele den lokale samfunnsstrukturen og øker presset på andre kommunale velferdstjenester.

Av alle disse grunnene er vi i Skolenes landsforbund helt enig og sto òg sammen med de elevene som møtte opp på politisk streik 10. april. "JA til utdanning, NEI til nedbemanning!" var slagordet som den fantastiske og engasjerte ungdommen ropte taktfast rett utenfor bygget her. Det er jo et slagord det er umulig å være uenig i. Investering i oppvekst og utdanning er avgjørende for en god samfunnsutvikling.

Skolenes Landsforbund anerkjenner de økonomiske utfordringene kommunen står overfor. Men vi kan ikke akseptere at løsningene skal gå ut over fremtiden til våre barn og ungdommer. Og kutt i skolene er heller ikke rett medisin for å bedre økonomien: Slike kutt vil på sikt føre til enda høyere sykefravær, økt press på andre kommunale velferdstjenester og større økonomiske utfordringer. Derfor må vi prioritere utdanning og finne alternative måter å håndtere disse utfordringene på.

Vi oppfordrer utvalget og bystyret til å be byrådet om å:

- Involvere fagforeningene i diskusjonene om hvordan vi best kan navigere i de økonomiske utfordringene. En stor honnør til utvalget som inviterer til denne typen høringsmøter.
- Prioritere midler til laget rundt eleven, til spesialundervisning og til flere yrkesgrupper i skolene, og preventive tiltak mot mobbing og vold. På sikt vil en investering i skole og forsvarlig bemanning gi mindre sykefravær, og en mer bærekraftig økonomisk situasjon for kommunen.

Tusen takk for oppmerksomheten!